ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިންމި ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2017/HC-A/17
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* **ނަން:** ޢާމިރު ޔޫސުފް
* **އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:** A034088
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** [illegible] / މާލެ
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** [illegible] / މާލެ

- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:**

* **ނަން:** ޙަސަން [illegible]
* **އައިޑީކާޑު ނަންބަރު:** A046028
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** [illegible] / [illegible]
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** [illegible] / މާލެ

* **އިސްތިއުނާފުހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 15 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1438 / 14 ޑިސެމްބަރު 2016
* **ނިންމި ތާރީޚު:** 22 ޖުމާދަލްއޫލާ 1441 / 16 ޖަނަވަރީ 2020

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 1203/Cv-C/2015
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** [illegible]
- **ހުށަހެޅި ތާރީޚު:** 11 ޑިސެމްބަރު 2015 * **ނިންމި ތާރީޚު:** 27 ސެޕްޓެމްބަރު 2016
- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޢުލޫމާތު:**

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުޘްމާން   ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު   ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

(ރިޔާސަތު)

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1203/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ކ. މާލެ / ގ. ދޯލިއަރު، އާމިނު ޔޫސުފް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A034088) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މިޤަޟިއްޔާގައި، އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަކީ ޖ. ފުލައްމުލައް / ކެޔޮފިތިގެ، ހަސަން ޙަމީދީ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A046028) އެވެ.

ފަރާތްތަކުގެ ހުށަހެޅުން:

01- އިސްތިއުނާފު މިކުރީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1203/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ނިޔާޔަށް ބެލިއިރު، އެޤަޟިއްޔާއަކީ ކ. މާލެ / ގ. ދޯލިއަރު، އާމިނު ޔޫސުފް ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ހ. އުރާސް / ކ. މާލެ އޮފީހަށް 476.753 އަކަފޫޓުގެ ބިމުގައި 2005ވަ. އިން ފެށިގެން 15 އަހަރުގެ މުއްދަތަށް 02 ފްލޯރު ފުރާޅު، ކެޔޮފިތިގެ / ޖ. ފުލައްމުލައް، ހަސަން ޙަމީދީ އަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އާމިނު ޔޫސުފް އެއްބަސްވުން ހަސަން ޙަމީދީ ގެ ދެމެދުގައި 06 ޖޫން އިމާރާތުގައި ނިމުމުން އެކަން ކުރުމަށް އާމިނު ޔޫސުފް އިންކާރުކުރުމުން ދޫކޮށް އެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށްދިނުން ނަގާކަމަށްބުނެ، އިމާރާތްކުރުމުގައި ޚަރަދުކުރި ކަމަށްވާ -/2,740,500ރ. (ދެ މިލިއަން ހަތްސަތޭކަ ސާޅީސް ހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް އަދި ބަސް އަހަރުތަކުގެ ފައިސާ އާމިނު ޔޫސުފް ގެ މައްޗަށް ޙުކުމްކުރުމަށް ދަޢުވާކޮށްފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެއްކަމާއި،

އެޤަޟިއްޔާ ބަލައި ކޯޓުން ނިންމުމުގައި، "ދާނަވާނެ، ގ. ދޯލިއަރު / މާލެ، އާމިނު ޔޫސުފް (ދ.އ.ރ ކާޑު ނަންބަރު: A034088) ގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ހ. އުރާސް / މާލެ އޮފީހަށް 476.753 އަކަފޫޓުގެ ބިމުގައި 2005ވަ. އިން ފެށިގެން 15 އަހަރުގެ މުއްދަތަށް 02 ފްލޯރު ފުރާޅު. ކެޔޮފިތިގެ / ޖ. ފުލައްމުލައް، ހަސަން ޙަމީދީ (ދ.އ.ރ ކާޑު ނަންބަރު: A046028) އަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހަސަން ޙަމީދީ ދެމެދުގައި 06 ޖޫން އިމާރާތުގައި ނިމުމުން އެކަން ކުރުމަށް އާމިނު ޔޫސުފް އިންކާރުކުރުމުން ދޫކޮށް އެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް

ނެތްކަމަށްބުނެ، އިމާރާތްކުރުމަށް ހަރަދު ކޮށްފައިވާ 2,740,500/-ރ. (ދެ މިލިއަން ހަތްސަތޭކަ ސާޅީސްހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް އެދި ހަސަން ޢަލީދީދީގެ ފަރާތުން އާމިރު ރުޝްދު ގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރާ ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލާގައި؛ ދަޢުވާލިބޭ އާމިރު ރުޝްދުގެ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށް ދ. [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީގެ [illegible] ޚަރަދުގައި ނޫންކަމަށާއި، ހަސަން ޢަލީދީދީއަށް 15 އަހަރުދުވަހަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ކަމުގައި ބުނެ ދަޢުވާއަށް އާމިރު ރުޝްދު އިންކާރުކޮށްފައި ވާކަމާއި؛

އާމިރު ރުޝްދު އާއި ހަސަން ޢަލީދީދީ [illegible] ދ. [illegible] [illegible] ގޯތީގައި އިމާރާތްކުރުމާއި ކުއްޔަށް ދިނުމަށް [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި ކަމުގައި ބުނެ [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީ [illegible] [illegible] [illegible] އާމިރު ރުޝްދު އިންކާރުކޮށްފައި ވާކަމާއި، [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ [illegible] [illegible] [illegible] 03 (ތިނެއް) [illegible] [illegible] ދ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2,100,000/-ރ. (ދެ މިލިއަން އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2,100,000/-ރ. (ދެ މިލިއަން އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަސަން ޢަލީދީދީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 762,000/-ރ. ([illegible] [illegible] ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2100,000/-ރ. (ދެ މިލިއަން އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] [illegible]

ބާކީވާ 1,338,000/- (އެއްމިލިއަން ތިންލައްކަ ތިރީސް އަށްހާސް ރުފިޔާ) އަދި އާދިލް ޙުސައިނުގެ ފަރާތުން ހަސަން އަލިދީދީ އަށް ދޫކޮށްދިން ފައިސާކަން މަދަނީ ބިނާކުރެވޭން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ 1,338,000/- (އެއްމިލިއަން ތިންލައްކަ ތިރީސް އަށްހާސް ރުފިޔާ) ހަސަން އަލިދީދީ އަށް ދިނުމަށްޓަކައި މިއަދު 27 ސެޕްޓެމްބަރު 2016ވާ ދުވަހުން ފެށިގެން 06 (ހައެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އެއްފަހަރާ އަދާކުރުމަށް ފައިސާ މަދުވެގެން ނުވަތަ ސިވިލް ކޯޓަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް ދައްކާ ވިއްޔާ ހ. ކޮއްޓަރު / މާލެ، އާދިލް ޙުސައިން (ދ.ރ. ކާޑު ނަންބަރު: A034088) އަށް އަންގައި ޙުކުމްކުރެއްވިއެވެ.* މިޙުކުމް ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އިސްތިޢުނާފުގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ބާޠިލުކުރުން އެދިގެން އުފުލެވެ.

02- އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1203/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމްކުރެއްވުމާއި ގުޅިގެން ކ. މާލެ / ހ. ކޮއްޓަރު، އާދިލް ޙުސައިން ގެ ފަރާތުން އިސްތިޢުނާފާ އިސްތިޢުނާފު ކުރުމުން، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް އިސްތިޢުނާފުގައި ދެން ބިނާކުރާ ހުށަހަޅާ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރައްވާފައެވެ.

* ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިޢުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތާއި މައްސަލައިގެ ހަޤީޤަތްތަކާ މައްސަލަ ގޮތުން ދަޢުވާކުރަން ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙްޤީޤުކުރުމަކާ ނުލައި ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: އިސްތިޢުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިޢުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުން ހެކިބަސް ވަކާލާތުން، މަދަނީ މުޢާމަލާތުގެ ދާއިރާ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނުގެ ކަށަވަރުކޮށްދެވިފައިވާ ޙައްޤުތައް ގެއްލި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙްޤީޤުކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

* ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދ. ރިނބުދޫ ނަގާފައިވާ ހާލު ކޯޓުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ 6 މަހުގެ އިޤްރާރު ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އާދިލް ޙުސައިނުގެ ނަމުގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ލޯން ނަގައި އެމަނިކުފާނު ކަންނޭނގޭ ދޫކޮށްލުމަށް އާއި މަސައްކަތްކުރިކަމަށް ހަމައެކަނި އަޅައި ދަރަނިކަން ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތަޙްޤީޤުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

*** ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ:** އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި ބަލައިދެއްވުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރައްވަން ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް އަމަލުކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1203/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ތަޞްދީޤާއި، އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ސ. ފޭދޫ / ގ. ތަރިއަރުވި އަޙްމަދު ޝަހީމު ގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި ބަލައިލުމުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރަމެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތާކުރުމުގައި މައްސަލާ ގޮތުން ކަނޑައެޅުން ބަލައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ދިރާސާކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވަނީ ބަން ހުކުމަކީ ނުކުތާއަކަށް ބަލައިނު، ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށްޓަކައި ބަޔަކަށް ދަޢުވާ ކުރި ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކޮށްފައިވަނީ، މިގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދަޢުވާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހަވާލާދީފައިވާ "ޖޯރިޓް" އެގްރިމެންޓް ނޫންކަމާއި، މިގޮތުގެ އިތުރުން ހުށަހަޅަން ދިން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނާއި ދަޢުވާގެ ވާޤިޢާ ބިނާކުރެވިފައިވާ "މ.ޑިރެކްޓަރ"ގައި ކުރެވުނު އިތުރުކުރުމާއި އެއާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ފަރާތާއި ދެމެދު ކުރެވިފައިވާ މުޢާމަލާތުގެ ޝަރުޠުތަކަކަށް ބަލާއިރު ސާބިތު ކަރުދާސްތަކުގެ ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދަޢުވާކުރުމާ ހުށަހަޅާފައިވާ ކާގޮތް އެހެރީ ކަނޑައެޅުމުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތްކޮށްފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1203/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ތަޞްދީޤާއި އަދި އެތަޞްދީޤާއި އެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން އިސްތިއުނާފު މަރުޙަލާގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަ ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަނީވެސް،

މިގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ މައްސަލަ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ކުރި ދައްކާފައިވާ އަސްލުން އިންކާރު ކުރައްވާފައިވަނީ، ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިންގެ ތެރެއިން ގ.ތޮރިޔާ، 18-011 ޓެސްޓަރ މުޙައްމަދުރަފީގެ ބަދަލުން، މ.ޑިރެކްޓަރގައި ހަދާފައިވާ އިމާރާތް ހަދާފައިވަނީ ޓެސްޓަރ މުޙައްމަދުރަފީގެ އެހީގައި ގެއްލުން ބަސްކަން އަމިއްލަ މަސައްކަތްގައި ކަމަކަށް ބުނެފައިވާތީ،

ގޮތުން އުޅަނދުގައި މަސައްކަތް ކުރި ބަނޑުޔާރުންގެ ޙައްޤުއަދާކުރުމާ އެއްދުވަހަކުވީ (ފާސްޓޯޗް ނަންބަރު:BB0403775) ކުރިބަޑުގައި، ހަސަން އަލިދީދީ އަދި ކޮމްޕެނީގެ ބޯޓްކަމުގައި ވައްތަރުގެ ސަބަބުން ފަރާތުން އިމާރާތް ނިންމުމަށް ކޮމްޕެނީން ކަމަށާއި މަރުޙަލާގައި ބޭސް ކަމަށް ބޭންކުއިތުރުވުން، ހަސަން ދިން ޗ.ފުވައްމުލައް، ފުނާ، ފުރަވާގެ އަހުމަދު އިބުރާހީމް އަލިގެ ހަސަން އަލިދީދީ، މ.ދޫޅިޔޭ ގައި ކުރުވުން އިމާރާތުގެ މަރުޙަލާ މަސައްކަތް ކުރުވުން ދިޔައީ ހަސަން އަލިދީދީ ކަމަށް ބޭނުމުވާ ކަމާއި އެކަށަޅަން އުނގެނި މ.ދޫޅިޔޭގައި މަސައްކަތް ކުރިއިރު އުތުރުގެ ޖީޕާގައި އުޅުނުން ދިޔުމުގެ އިތުރުން، ހަސަން އަލިދީދީގެ އަދާގައި އުފުލިސްތަކު މަސައްކަތް ކުރުވުން ކަމަށް ބޭނުމުވާއިރު، ހަސަނުގެ ހަސަނަކަށް އިތުރު ހަރުދަނާ ކަމެއް ގެނެސް ފިނިޖަހަގެ ގޮތުގައި އިސްތިޢުމާލް ބަލައިގަތް ފުރާތުން ހަރަކާތްތަކާ މ.ދޫޅިޔޭގެ ދުވަހު ބޭރު (ފާސްޓޯޗް ފޮލޯ) ބޯއި ޖިންގަހަ ބޭރު (ސާކާތުރު ފޮލޯ) ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްކަން ފަރާ ބަޔާ ކަމާއި، މިގޮތުން 21 ނޮވެންބަރު 2005ގައި ދިން، ކުއްޔަށް ދޫކުރި ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ހަސަން އަލިދީދީ އަދި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި މަޙްޟަރު ނަންބަރު 6918 / އަހަރަކު ބަރިލު ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި، ކުއްޔަށް ހިފި ތާރީޚަކީ 01 ޖަނަވަރީ 2006 ކަމާއި، ކުއްޔަށް ދިނުމަކީ މ.ދޫޅިޔޭ ދޯނި ފަށައިގެން ކަމާއި މިއެގްރީމެންޓުގައި ސޮއިކުރިއިރު، އަދި އުތުރުގެ މަސައްކަތް ނިމިފައި ނުވާ ކަން މިއެއްބަސްވުމުގެ 2ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އޮތް " ކުއްޔަށް ހިފާފަރާތް 01 ޖަނަވަރީ 2006ގެ ފަހުން ދޯނީގެ ކުރިން މިއެއްބަސް ވުމުގައި ބުނާ އެގްރީމެންޓްގެ ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރެވޭނެ ގޮތް ކުރަން." މިހެން އޮތް އިބާރާތުން އެނގެން އޮތުމުން، މިއެއްބަސްވުމުގައި އިމާރާތުގެ ވަކިކުރާގެ ހަމަޖެއްސެވުން ސޮއިކޮށްފައިވާ އާދިރު ތާރީޚު ކަމާއި މިކަމުން އާދިރު ތާރީޚު އިންކާރު ކޮށްފައި ނުވާކަމާއި، މިއެޖެންޑާން ސާކާތުރު ފޮލޯ ކުއްޔަށްދިނުމުގެ އެއްބަސްވުން ވެފައި އޮތުމުގެ، މ.ދޫޅިޔޭ ޖިންގަހަ ބޭރު (ސާކާތުރު ފޮލޯ) އިމާރާތުގެ ވަކިކުރާ އާދިރު ތާރީޚުގެ ފަހުން ހަސަން އަލިދީދީއަށް ދިނުމުގެ އެއްބަސްވުމެއްގައި 15 މާރިޗް 2006 ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ ކަމާއި އެއެއްބަސްވުމުގައި ބައެއް ކަން ގޮތުން، ކުއްޔަށް ހިފި ތާރީޚަކީ 01 އޭޕްރިލް 2006 ކަމާއި، 18 ޖޫން 2006 ގައި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އިން އާދިރު ތާރީޚާއި ހަމަވާ ނަންބަރުގެ ވަނަ 9 ސިޓީގެ ސްޓޭޓްމަންޓް BML/CREDIT/MMBR-40/2006/921:ނަންބަރު ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވޭ،

Mortgage of house named "M·Yuzunee", Male' bearing registry no:A-4073, including 476·583sq·ft of private land, owned by the Borrower, value assessed by the Bank in May 2006 at Rf·1,500,000/-, value upon completion estimated at Rf·2,100,000/-

މިފަދައިން ކަމަށްވީއިރު، 2006 މެއި މަހު އަގުން، މ.ޔޫޒުނީގައި 1،500،000.00ރ (އެއްމިލިއަން ފަސްސަތޭކަހާސް) ރުފިޔާއަށް އަގު ކަނޑައަޅާ އިމާރާތާއި ހުރިހާ އެއްޗެހި ނިންމާފައި، އަންނަކަމަށް، މ.ޔޫޒުނީގެ ސަކަސަޓް ފުރާ، ބޭންކުން އެޕްރައިޒަލް ފޯމުން، ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ކަނޑައެޅި ތާރީޚަކީ ފަހުން، 15 މާރިޗު 2006 ގައި އާޓިކަލް އާއި ބޭންކުން އެޕްރައިޒަލް އާ ދެމުން ހަމަ އެ ފޯމް ކަނޑައަޅަން ދިނުމަށް ބޭނުންވާ އެއްކަސްޓްމަރު، ބޭންކުން އެޕްރައިޒަލް ބޮންޑުވާ ފޯމުން އާޓިކަލް ބޮންޑް އިން ފޯމް ނަގާފައި މަދު ފައިސާ ދޫކުރުމުގެ ބޮލުން ހުރިހާ އެއްޗެހި އެއްބަސްވުމުގެ ބޭންކުން އެޕްރައިޒަލް ފޯމުން ބޮޑު ބޮނޑު ވަކިވާ ކުރުވާކަމާއި، މިވަގުތު، މ.ޔޫޒުނީގައި ހުރިހާ އިމާރާތް ކުރުވާފައިވާ އާޓިކަލް ބޮންޑުއަކުން އެހެ ފޯމުން ދިނުމުން ބަލަހައްޓާ ބޮނޑު އަރާ ލޯނުގެ ސްކީމް ހިސާބު އިން އާޓިކަލް ބޮންޑު ނުވި 550،000.00ރ (ފަސްސަތޭކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާގެ ލޯނަށް ކަމަށް ބޮނޑު ހުރިހާ ލިޔެކިޔުންތައް ބަލާއިރު، 18 ޖޫން 2006 ގައި ބޮނޑު އަރު ލޯނުގެ ސްކީމް ހިސާބު އިން އާޓިކަލް ބޮންޑުއަކުން ޓްރާންސްފަރ ނަންބަރު: BML/CREDIT/MMBR-40/2006/921 ސަންކްޝަން ސިޓީގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގެ ސަބްއައިޓަމް ޑިސްކްރިޕްޝަނުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވޭ؛

Mortgage of house named "M·Yuzunee", Male' bearing registry no:A-4073, including 476·583sq·ft of private land, owned by the Borrower, value assessed by the Bank in May 2006 at Rf·1,500,000/-, value upon completion estimated at Rf·2,100,000/-

މިފަދައިން ކަމާއި، އަދި ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ އެގްރީމެންޓް ނަންބަރު: BML/MMBR/AGR-44/2006 (09 ޖުލައި 2006) "ލޯނު އެގްރީމެންޓް"ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވޭ؛

އަލްފާޟިލާ އާމިނަތު ޝާހިދާ، ވ.ދިވެހިގުޅާގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ "މ.ޔޫޒުނީ" ކިޔާގެ (ރަޖިސްޓަރީ ނަންބަރުA-4073) އެއް ހިއްސާ 476.583 އަކަފޫޓުގެ ބިންކޮޅަށް ޕްލޮޓުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި އިމާރާތްތައް މިބިންގަނޑަށް ހަމަ ކުރަނީ. މިލްކިއްޔާތުގެ އަގުއިރުކޮށް ވަނަ 2006

ގައި ބިނާކޮށްފައިވަނީ -/1،500،000 ރުފިޔާއެވެ. މި 04 ބުރީގެ އިމާރާތް އެއްކޮށް ހަދާ
ނިމުމުން ވަޒަންކުރެވިފައިވާ އަގަކީ -/2،100،000 ރުފިޔާއެވެ.

މުއްދަޢީ ގައި އިމާރާތް ކުރެވިފައިވާ ގެ އަޅުއްވުން އާދީ ޙާޞިލު ކުރުމުގެ ބާވަތުގެ ކޮމްޕްލީޝަން ފޯމު ނުވާކަން ސާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ދިފާޢުގެ އެދިގެން އާދޭ، 2006 ވަނަ އަހަރު މޭ މަސް އަދިއިރު، މުއްދަޢީގެ 04 ބުރީގެ އިމާރާތްތައް ހުރިކަން ކަނޑައި، އެއިރުގެ އަގެއް ކަނޑައި ބިނާކޮށްފައިވަނީ، -/1،500،000ރ (އެއްމިލިއަން ފަސްސަތޭކަ ހާސް) ރުފިޔާ ކަން ކަމުގައި، އެ ހަތަރު ބުރީގެ އިމާރާތް ނިންމުމުން، އެއިރުގެ އަގު -/2،100،000ރ (ދެމިލިއަން އެއްސަތޭކަހާސް) ރުފިޔާއަށް އަރާނެ ކަން ކަމުގައި، އެހެން ކަމުން، މުއްދަޢީގައި އިމާރާތް ކުރެވުނު އާދީ ކޮމްޕްލީޝަން ބާރު ފޯމު ނުވާކަމުގެ ކުރިންވެސް މުއްދަޢީގައި 04 ބުރީގެ އިމާރާތެއް ހުރިކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި، އެއިމާރާތަކީ ހަސަން އަމިއްލަ ކުރި އިމާރާތެއްކަން އެނގޭ ހުސް ހުށަހަޅާ ހިއްސާގެ ބަހުން ސަރުކާރަކުން ފޯމު ކާރުކާ ޖަހާފައިވަނީ ސާބިތުކުރުމަށްފަހު ކާނަ އެނގޭ އެގޮތަށް ނަޒަރުކުރި އެކަން ހަވާލުކުރި ޢާރިޔާ ކަމުގެ ފޯމުގެ އެކަން ނަޒަރުކުރަން ނުދެކެން އެނގޭކަމަށް، މިގޮތުން، އާދީ ޙާލަތު ގެ ވަރަށް ހުރިހާ ކަމެއް ނަގާ ރަށު ގެ ކަމުގެ ހުރި، މުއްދަޢާޢަލައިހި އިސްތިޢުމާލު ސަރުކާރު ބޮޑުވެފައިވަނީ، މުއްދަޢީގައި ހުރި ގެ ހަރަދު އާދީ ޙާލަތު ދަނޑި ދިނުމަށް އެހެން ކަމަށް ނަގަވާ ދިނީ ހުރިހާ އެހެން ނޫނީ ކަމަށް އެވަނީ، އަދި ވަރަށް އިމާރާތް ބަދަލު ބޭނުމަށް ނެރެއްވުމަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސް ވާދަ ހަވާލުކުރިއާ މީހާ ލިޔުމެއްގައި ފައިސާ ދައްކަން ނިކަމެތި ކަމަށް ނެތެއްކަމަށް، އަދި ކަންކަން އާދީ ޙާލަތު ގެ ހުރި ކަމެއް ކަމަށް އާދީ ޙާލަތު ހުރިހާ ކަމަށް، އަދި އާދީ ޙާލަތު ގެ ވަރަށް ހުރިހާ ހުރި، މުއްދަޢާޢަލައިހިގެ އަތުގައި ސާބިތުވުމުގެ ހުރިހަމަގައި އެއްގޮތް ކަމުގައި މުއްދަޢީ ހަރަދު ބަލައިގަނެ ދީ އާދީ ބިނާކުރި ގެ ކޮންމެ ހުރިހާ އެގޮތް ކަމަށް ހުރި، އޭގެ ވަށައިގެން -/285،000.00ރ (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ފަސްހާސް) ރުފިޔާ ހިފައިގެން ހަވާލުކުރީ ކުރީގެ ކަމަށް އާދީ ޙާލަތު އެއްކޮށް ދިޔައިން ކަމަށް، ހަމައެހެން އިސްތިޢުމާލު ކުރި ދިމާލުގެ ގެ ހަމަން އަށް ފައިސާ ދައްކަން އާދީ ބިނާކުރި ހުރި، އަދި ވަރަށް ބޮޑު ހަމައަށް ވަރަށް ހަމައިގެން ދިޔައީ ކަމަށް ބޮޑުވެފައިވާ، -/1،500،000.00ރ (އެއްމިލިއަން ފަސްސަތޭކަހާސް) ރުފިޔާގެ އަގު ހުރި އިމާރާތެއް، ބިން ދޫކުރުމަށް ހިފައި ފައިސާ ކޮންމެހެން ދޫކޮށްލާފައި ނިންމާ ނިންމުންކަމަށް، އަދި މުއްދަޢާޢަލައިހިގެ އަތުގައި ސާބިތު ބަހުން ކަމަށް ވާނަ، މުއްދަޢީގައި 04 ބުރީގެ އިމާރާތެއް އޮތްކަމަށް ނުވި ދެއްކުމަށްފަހު އެނގެން ނެތްކަމުން، އަދި މުއްދަޢީގައި ހުރިހާ ސަރުކާރު ހުރިހާ އިމާރާތް

ބުރިއާ ހަދައަން އިމާރާތް ކުރުމަށް ނެގި ލޯނު ނޫންކަން އެނގޭކަމާއި، އާދިލް ޙުސައިން ބޮޑުކޮށް ލޯނު ނެގި، ޙަސަން އަލިރިޟާގެ ކުންފުނީގެ "ޓެކްނިކަލް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް"ގެ މ.ޔޫޒުނީ ހުށަހަޅައިގެން ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، އެ މ.ޔޫޒުނީއަށް ބަޔާނުގައި، ލިޔުމުގައި އޮންނަނީ،

(Survey made on 10-03-2005 to complete the remaining works of the **existing** 4-Storey Building of M.Yuzunee/K.Male.)

މިފަދައިންކަމާއި، މިކޮންޓްރެކްޓަށް ބަލާއިރުވެސް، އާދިލް ޙުސައިން ނޫންކަމާ ބޮޑު ކަމެއް ނެތް، މ.ޔޫޒުނީގައި އިމާރާތްކުރަން ނޫނީ ލޯނުގެ ނިމިފައިވާ އަދާކުރުމުގެ ލޯނު އަދާކުރުން މ.ޔޫޒުނީގައި ހުރި 04 ބުރީގެ އިމާރާތުގެ ނިމިފައިނުވާ މަސައްކަތް ނިންމުމުގެ ނަމުގައި ނޫން ލޯނުއަދާކުރަން އެންމެ ބޮޑުން، މިންވަރުގައި މަސައްކަތުގެ މުއްދަތު ފުރިހަމަކުރުމަށް ނަގާފައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ކަމެއް ނުވާ ކަމަށް ބުނެފައިވާ ލިޔުމުގައި ނޫންކަން އެނގެއެވެ.

(ނ) ދެވަނަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމުގެ ބަޔާންތަކުން، މަތީގައި މިންވަރުކުރެވޭ ދެއްވާ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ކަރުދާސްތައް ހުށަހަޅާފައިނުވާ ހުށަހެޅުން ކަމުގައި އެކަމަށް މިންވަރު ދިމާއަށް ނިންމާފައިވާ ގޮތް އަދި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހ ބައެއް ލިޔެކިޔުމުގައި ދިމާއަށް ނިންމާފައިވާ ތަންނޫ ލިޔުންތަކަށް [illegible]

[illegible] އަދި

[illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible]

[illegible]

[illegible] އަދި [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 2005 ވަނަ އަހަރުން [illegible] 2011 ވަނަ އަހަރުގެ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (ހ.ދ.ސ) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (އިސްތިއުނާފު [illegible]

[illegible])[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible][1] [illegible]

---

[1] [illegible] 2011/SC-A/36 [illegible] "....[illegible] [illegible]

ވިޔާއާ އޮންނަ ގޮތް ގުޅުމުގެ ސަބަބުން މަސްލަހަތު ފުރުޞަތާކަމުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅައި ހުކި ތައްދު ނުކުތުމަކީ ހިނދުކު، ކޯޓުން ހުކުމްގެ ހުކުމްނަވި ވަނީ ފުރުޞަތުކަމުގެ ބަޔާންކޮށްފައި ކުރިއާފައި ކަރަފުށު ނުވިނަގަވެސް، އަދި ހުކުމްގެ ހުކުމްވަނީ ހުކުމްނާމާ ކަމާއިކުމުން ހުކުމްނާމާ އެއްޗެއްގައި މަސްލަހަތު ބައި ފުރުޞަތުކަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާރުތައް ހުކުމްކުރެވިފައިވާކަމާއި، އަދި އެ ހުކުމްނާ އަރުވާފައިވާ މައްސަލައިގައި ކަމާއި ތަކާ ފުރުޞަތުކަން ޖޫރިމަނާފައިވާކަން ފުރުޞަތުކަން ޤާނޫނީގޮތުން ހިނދުކުގައި ޢަމަލު ބޭނުންކުރުމުގައި ބެލިއަށްވާކަމާއި ހުކުމްކުރެވިފައިވާކަމާއި، ބައްޔިނާތަކާއި ކަނޑައެޅުމަކީ ބައްޔިނާ، އިސްތިސްނާފު ތަޢުޒީރު ފުރުޞަތު ހުކުމްނަމަވާ ހުކުމްގެ ހުކުމްކަށް ވަރަށް ކަނޑައެޅުމުގައި ފުރުޞަތު ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށް ބެލިފައި ނިންމާލީމެވެ.

(ނ) ދިފާޢުގަ ބަޔާނާ، ދ. އޮޑިޓަރު ނަމަކަށް ކިޔާ ގެތީގައި ބޭންކުއޮފްވާ 6 ވަނަ މާއްދާ ބޭންކުތަކުން ޤާނޫނާ އާދަމް ޢަބްދުﷲ ނަމުގައި ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ލޯނު ދޫކޮށް މާލިޔަތުގެ ބޭންކުތަކުން ދަރަނިވެރިޔާ ފަރާތުން ދޫކޮށްފައިވާ ލޯނާއި މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމަށްބާރުފޯރުވާފައިވާކަމާއި، އެކަމަށް ދަރަނިވެރިޔާ ބަލާފައި، އެކަމާބެހޭ މިންވަރަށް ދެފަރާތުގެ މެދުގައިވާ އެއްބަސްވުމާއި ކަމަކަށް ހުށަހަޅާ ދަރަނިވެރިޔާ ބަލާފައި، ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސް ނަންބަރު:BML/CREDIT/MMBR-40/2006/921 (18 ޖޫން 2006) ސޭންކްޝަން ސިޓީގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ ގޮތުން، އާދަމް ޢަބްދުﷲ އަރިހުން ލޯނުގެ މިންވަރަކީ -/550,000ރ (ފަސްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާ ކަމާއި، މިލޯނުގެ ޓާރމަކީ މ.ޢަދަދަކަށް ކަނޑައަޅާފައި 04 އަހަރު މުއްދަތުގެ އެންމެހާ ނިޔަލަށް ނިންމަވަންވާނެކަމާއި، މިލޯނު ފައިސާ ޖަވާބުދާރީވާނީ އިސްތިސްނާ ކަނޑައަޅާ އާދަމް ޢަބްދުﷲ އަދި އެއާބެހޭ އާދަމް ޢަބްދުﷲ ހުރި ބޭންކުގެ ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސްއާއި އާދަމް ޢަބްދުﷲގެ އެއްބަސްވުމާ ކަން ހުށަހެޅުއްވި ސިޓީތަކެއް އެދިގެން އޮތުމަށް، އާދަމް ޢަބްދުﷲ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަރަނިވެރިޔާގެ ގޮތުގައި، މ.ޖަޒީރާ އަރުވައިދޭ ޒާމިނުގެ ޒިންމާ، ބައްޔިނާތަކާއި ލޯނު ފައިސާއިން -/50000ރ (ފަންސާސްހާސްރުފިޔާ) އަރުވައިދޭ ޒާމިނުއެވެ އާދަމް ޢަބްދުﷲ ދިނުމަށް އިއްތިފާޤު ވެފައި އޮންނަކަމާއި، ދެން ހުރި ފައިސާ އިސްތިސްނާ ދަރަނި ފައިސާ އަދާކުރުމަށް އަރުވައިދޭ ޒާމިނުގެ ބަދަލުން ސާފުކުރެވުނު އެއްގޮތް ނިންމާފައި، އަދި ފައިސާ ދައްކަމުން ދަރަނި ބަލައިގަނެ، އަރުވައިދޭ ޒާމިނު ބަލަހައްޓާ ނިންމާފައި އާދަމުގެ ބައްޔިނާ އެއްގޮތް އޮންނަ ކަމާއި، ފައިސާ ދައްކަން، އާދަމް ޢަބްދުﷲ އަރުވައިދޭ ޒާމިނު ދިނުމަށް ބައްޔިނާ ކަމާ ފައިސާގެ ފައިސާގައި ހިފެހެއްޓި، އަރުވައިދޭ ޒާމިނު އެއްގޮތެއް ކަނޑައެޅުން ތަޢުލީމު ފައިސާ ޖެހެއި ސިޓީއަކާއި އާދަމް ޢަބްދުﷲ ކަމާ އެދެކަން

ކޮށް ނުވަތަ ތިލަކަން ބައްޔިނާގެ ކޮށް (ކަނޑައެޅި ދެމެހެއްޓި ބައްޔިނާގެ) ތިލަކަން ނުވަތަ ދިވާ ޔާޤުއްވަތު ކޮށް ވިޔަފާރި ޒިންމާއި ބަޔާންކުރި އަނިޔާކުރުމުގެ ވަޒީފާ ޚިދުމަތް ގަވާއިދުގައި ބުނާ ގޮތަށް ދެއްވުމަށް... މިގޮތުގެ ދިނުމެވެ.

ދިންހެކިކަމާއި، އާދިލު ޝުހޫދުގެ ޒާތުގައި ހުރަހަކަށް ނުވާ މިޢާމަލާތުގެ އިސްތިއުނާފީ ސަބަބު ބުނެފައިވާ އުޞޫލު، ހުރިހާ އެއްޗެއް ދިން ނޫނީ ނޫނީ ކަމަށާއި ޢަދުލު ދިނުމުގެ ދެފަރާތުން އުޞޫލުން ހަމަ ޖެހިފައިވާ ކަމަށް، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމާއި ސަބަބުތައް އެކުލެވިގެން ކަނޑައަޅައިދޭން ބާޠިލުކުރުމަށް ސިފަ ކުރެވޭ ޤަރާރެއް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ބާޠިލު ނުކުރެވޭ ކަމަށް ފެނެއެވެ.

ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިމައްސަލާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުން ފެނޭ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1203/Cv-C/2015 ގަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ފުދޭނެ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަކަން އެގޮތުން ހުކުމާއެކު، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1203/Cv-C/2015 ގަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމަށްވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1203/Cv-C/2015 ގަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބަދަލުނުކޮށް ކަނޑައަޅައި ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައިފީމެވެ.